

คู่มือแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน

Life Skills & Desirable Characteristics Development Framework

นิยามความหมาย:

การพัฒนาทักษะชีวิตและคุณลักษณะอันพึงประสงค์เป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะและคุณลักษณะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต การเรียน การทำงาน และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขและมีประสิทธิภาพ

ส่วนที่ 1: กรอบการพัฒนาทักษะชีวิต 6 ด้าน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ 7 ประการ

มิติการพัฒนา (Dimension)	ทักษะชีวิต & คุณลักษณะที่เกี่ยวข้อง	แนวทางการจัดกิจกรรม / พฤติกรรมบ่งชี้
1.การคิดวิเคราะห์และการตัดสินใจ (Critical Thinking & Decision Making)	- การคิดวิเคราะห์และการแก้ไขปัญหา - คุณลักษณะ: มีวินัย, ความอดทน	- ฝึกการแก้ไขโจทย์สถานการณ์จริง (Case Studies) - ประเมินทางเลือกและผลกระทบอย่างมีเหตุผล
2.การสื่อสารและการทำงานร่วมกับผู้อื่น (Communication & Teamwork)	- การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ - คุณลักษณะ: จิตสาธารณะ, ความรับผิดชอบ	- กิจกรรมกลุ่มเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative Learning) - ฝึกการรับฟัง แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และจิตอาสา
3.การจัดการอารมณ์และความเครียด (Emotional Management)	- การจัดการอารมณ์และสร้างภูมิคุ้มกันใจ - คุณลักษณะ: ความอดทน, ความมุ่งมั่น	- กิจกรรมสะท้อนคิด (Reflection) และฝึกสมาธิ - ฝึกการรับมือกับแรงกดดันและอุปสรรคในการทำงาน
4.การปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง (Adaptability & Resilience)	- การปรับตัวในสังคมและโลกอาชีพที่เปลี่ยนแปลง - คุณลักษณะ: ใฝ่เรียนรู้	- การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life-long Learning) - ประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและแนวคิดใหม่ๆ ในการทำงาน

5. การวางแผนชีวิตและการเงิน (Life Planning & Financial Literacy)	• การตั้งเป้าหมายชีวิตและการบริหารจัดการเงิน • คุณลักษณะ: ซื่อสัตย์, มีวินัย	• การจัดทำบัญชีรายรับ-รายจ่ายส่วนบุคคล • การวางแผนการเรียน การมีงานทำ และการออม
6. เจตคติและคุณลักษณะในงานอาชีพ (Professional Attributes)	• มุ่งมั่นในการทำงานและความรับผิดชอบ • คุณลักษณะ: ซื่อสัตย์สุจริต, มุ่งมั่นในการทำงาน	• การปฏิบัติงานตามรหัสจริยธรรมวิชาชีพ • ส่งมอบผลงานที่มีคุณภาพ ตรงต่อเวลา และมีซื่อสัตย์

ส่วนที่ 2: ขั้นตอนการขับเคลื่อนการส่งเสริมทักษะชีวิตและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

ขั้นที่ 1: การสอดแทรกในรายวิชาและการเรียนรู้ (Infusion in Curriculum)

สอดแทรกทักษะการคิด การแก้ปัญหา การสื่อสาร และคุณลักษณะอันพึงประสงค์เข้ากับเนื้อหาวิชาการและวิชาชีพในชั้นเรียน

ขั้นที่ 2: การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรและจิตอาสา (Co-curricular & Social Activities)

ส่งเสริมการทำกิจกรรมชมรม โครงการจิตอาสาพัฒนาชุมชน การวางแผนการเงิน และกิจกรรมสร้างเสริมสุขภาวะทางอารมณ์

ขั้นที่ 3: การสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมเชิงบวก (Positive Environment)

จัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นความซื่อสัตย์ มีวินัย และการทำงานร่วมกันอย่างรับผิดชอบ

ขั้นที่ 4: การประเมินและสะท้อนผลพฤติกรรม (Behavioral Assessment & Reflection)

ประเมินตามสภาพจริงผ่านการสังเกตพฤติกรรม แฟ้มสะสมงาน (Portfolio) และการประเมินตนเอง/เพื่อนร่วมชั้นอย่างต่อเนื่อง

ส่วนที่ 3: แบบประเมินและประมวลผลทักษะชีวิตและคุณลักษณะอันพึงประสงค์

แบบประเมินพฤติกรรมผู้เรียนรายบุคคล/กลุ่ม สำหรับครูผู้สอนและครูที่ปรึกษา:

ชื่อ-สกุล ผู้เรียน:	ระดับชั้น / แผนกวิชา:
รายการประเมินทักษะชีวิต (Life Skills): [] การคิดวิเคราะห์และการตัดสินใจแก้ปัญหา [] การสื่อสารและการทำงานร่วมกับผู้อื่น	รายการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์: [] ความรับผิดชอบ และ มีวินัย [] ใฝ่เรียนรู้ และ มุ่งมั่นในการทำงาน

☐ การจัดการอารมณ์และความเครียด ☐ การปรับตัวและการวางแผนชีวิต/การเงิน	☐ มีความซื่อสัตย์ และ อดทน ☐ มีจิตสาธารณะ พร้อมช่วยเหลือสังคม
วิธีการ/เครื่องมือที่ใช้ประเมิน: • การสังเกตพฤติกรรมการเรียนและการทำงานกลุ่ม • แบบบันทึกการทำกิจกรรมจิตอาสา/โครงการ • การสะท้อนคิดของผู้เรียน (Self-Reflection)	สรุประดับผลการประเมิน: ☐ ดีเยี่ยม (Pass with Distinction) ☐ ผ่านเกณฑ์ (Pass / Competent) ☐ ต้องได้รับการพัฒนา (Needs Improvement)
ข้อเสนอแนะในการพัฒนาเพิ่มเติม:	ข้อตกลงการพัฒนาตนเองของผู้เรียน:
ผู้ประเมิน (ครูผู้สอน/ครูที่ปรึกษา): วันที่ / /	

ส่วนที่ 4: การอนุมัติและรับรองกรอบการพัฒนาทักษะชีวิต

กรอบแนวทางการพัฒนาทักษะชีวิตและคุณลักษณะอันพึงประสงค์นี้
 จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวปฏิบัติสำหรับสถานศึกษา ในการหล่อหลอมผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งด้านความรู้
 ทักษะ คุณธรรม และจริยธรรม

ลงชื่อ.....
 (.....)
 หัวหน้างานกิจกรรมนักเรียน นักศึกษา
 วันที่ / /

ลงชื่อ.....
 (.....)
 รองผู้อำนวยการฝ่ายกิจการนักเรียนนักศึกษา
 วันที่ / /